

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:3

2008-04-03

U2008/2648/S

Utbildningsdepartementet

Myndigheten för skolutveckling
Karlbergsvägen 77-8
113 35 Stockholm

MYNDIGHETEN FÖR SKOLUTVECKLING
20081171
2008-04-14
Beslutsdatum
Handläggare

Uppdrag till Myndigheten för skolutveckling att upphandla en befattningsutbildning för rektorer, biträdande rektorer och förskolechefer

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Myndigheten för skolutveckling att utforma måldokument för, dimensionera och upphandla en uppdragsutbildning för rektorer av statliga universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare med examenstillstånd enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, som ska syfta till att:

– ge rektorer, biträdande rektorer och förskolechefer beredskap att leda och utveckla förskolan, skolan och vuxenutbildningen mot de nationella målen för verksamheten, och

– förbättra rektorers, biträdande rektorers och förskolechefers kunskaper om utvärdering och uppföljning av elevers, barns och verksamheters resultat samt om mål, regler och de krav avseende myndighetsutövning som gäller för kommunala respektive fristående huvudmän.

Målen för den utbildning som upphandlas ska vara nationella och knyta an till rektorernas ansvar enligt skolförfattningarna. Utbildningen ska starta hösten 2008. Utbildningen ska vara en befattningsutbildning och innehålla tre delar om vardera 10 högskolepoäng: skoljuridik och myndighetsutövning, mål- och resultatstyrning samt skolledarskap. Det ska finnas ett nära samband mellan teori och praktik. Rektors- och förskolechefsrollen ska genomsyra hela utbildningen. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt knyta an till sådan utbildning som ett universitet eller en högskola har examenstillstånd för.

Inom områdena skoljuridik och myndighetsutövning samt mål- och resultatstyrning ska tillämpning av skolväsendets och förskolans

Skannat
dok till
diskr.lista
i outlook
Exp
2008-04-14
JBM

styrdokument inklusive övriga författningar som berör området samt erfarenheter och slutsatser från de statliga skolmyndigheternas arbete med tillsyn och kvalitetsgranskning vara väsentliga inslag. Internationella överenskommelser och konventioner ska ingå i utbildningen.

Utbildningen ska även ge insikt i hur huvudmännen styr och organiserar sin verksamhet i förhållande till statens styrning. När det gäller mål- och resultatstyrning på såväl verksamhets- som individnivå ska sådana verktyg som utarbetats av skolmyndigheterna vara ett av flera inslag i utbildningen.

Beträffande ledarskap är det väsentligt att rektors- och förskolechefsrollen och det pedagogiska ledarskapet står i centrum, men det är även av vikt att erfarenheter från ledarskap inom andra samhällssektorer ges utrymme i utbildningen.

Myndigheten för skolutveckling ska utforma måldokument m.m. för befattningsutbildningen i samråd med Statens skolverk. Synpunkter bör, om det bedöms lämpligt, inhämtas även från andra berörda myndigheter. Utöver vad som anges i detta uppdrag ska myndigheten utgå från de mer detaljerade skrivningar om utbildningens innehåll som återfinns i departementspromemorian *Tydligare ledarskap i skolan och förskolan* (Ds 2007:34).

Såväl nyanställda som redan verksamma rektorer, biträdande rektorer och förskolechefer ska beredas plats på uppdragsutbildningen. Om ett urval måste göras på grund av ett för stort antal anmälda rektorer, biträdande rektorer och förskolechefer till ett lärosäte vid en viss tidpunkt ska nytillträdda rektorer prioriteras. I övrigt ska huvudmännen samråda med lärosätena när det gäller vilka rektorer, biträdande rektorer och förskolechefer som ska erbjudas plats på utbildningen.

En redovisning av hur arbetet med uppdraget har fortskridit ska ges in till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 1 juli 2008.

Förberedelser inför utbildningsstarten

Myndigheten för skolutveckling ska ge de lärosäten som kan erbjuda kvalitetsmässigt högst kompetens och som har relevant forskningsanknytning möjlighet att anordna befattningsutbildningen. Det ska även vara möjligt för lärosäten som tillsammans kan erbjuda detta att samverka om utbildningen, såväl regionalt som nationellt. Vid urvalet av lärosäten ska en god regional spridning beaktas. Ansvaret att anordna befattningsutbildningen ska ges för sex år i taget.

I upphandlingen ska även ingå att de lärosäten som åtar sig att anordna utbildningen svarar för bedömningar när det gäller ett delvis tillgodoräknande av tidigare utbildning eller yrkeserfarenhet inom ramen för befattningsutbildningen. Likaså ska det ingå i upphandlingen att

lärosätena åtar sig att pröva om annan utbildning eller yrkeserfarenhet kan jämföras med befattningsutbildningen. Därvid ska lärosätet på begäran av en rektor och den skolhuvudman som är rektorns arbetsgivare, i förekommande fall, kunna skriftligt redovisa att en rektors på annat sätt inhämtade utbildning eller yrkeserfarenhet kan jämföras med befattningsutbildningen.

Regeringen avser att utfärda föreskrifter i förordning som närmare ska reglera uppdragsutbildningen i form av befattningsutbildningen och dess mål, innehåll och omfattning. Avsikten är också att föreskrifter ska utfärdas vad gäller uppföljning och utvärdering av uppdragsutbildningen.

Ekonomiska förutsättningar för uppdraget

Regeringen kommer genom en ändring i regleringsbrevet (anslag 25:3) för Myndigheten för skolutveckling att fördela 75 miljoner kronor för rektorsutbildningen under 2008.

Kommande år beräknar regeringen en ram på 100 miljoner kronor för rektorsutbildningen och en ram på totalt 60 miljoner kronor under en fyraårsperiod, med start 2009, för att kunna tillgodose behovet av utbildning för redan verksamma rektorer, biträdande rektorer och förskolechefer under förutsättning av nödvändiga riksdagsbeslut.

Inom ramen för Myndigheten för skolutvecklings förvaltningsanslag (25:2) ingår de kostnader som är förknippade med administration m.m.

Skälen för regeringens beslut

Hösten 2007 lade en arbetsgrupp inom Utbildningsdepartementet fram departementspromemorian *Tydligare ledarskap i skolan och förskolan – förslag till en ny rektorsutbildning* (Ds 2007:34). Departementspromemorian har remissbehandlats.

Regeringen vill nu säkerställa att rektorer, biträdande rektorer och förskolechefer får de nödvändiga kunskaper som krävs för uppdraget som ledare för skola, vuxenutbildning och förskola. Det är då viktigt att staten svarar för att en utbildning av god kvalitet och med relevant innehåll för rektorer, biträdande rektorer och förskolechefer kommer till stånd, eftersom de har en viktig roll i ett decentraliserat och målstyrt system och har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att de nationella målen ska uppnås.

Rektorn ska se till att varje elev får goda förutsättningar att lära och nå de nationella mål som anges i skolans läroplaner och kursplaner (jfr Lpo 94 och Lpf 94). På motsvarande sätt har förskolechefer ett ansvar för att förskolans verksamhet håller hög kvalitet och att målen i läroplanen för

förskolan nås (jfr Lpö98). Verksamheterna ska bedrivas på ett för barn och elever rättssäkert sätt, dvs. i enlighet med de regler och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet.

Skolverkets inspektioner visar dock att rektorer, generellt sett, inte är tillräckligt förtrodda med de styrdokument som gäller för verksamheten. Liknande resultat framkom redan i Skolverkets kvalitetsgranskningar 2000 och 2001, vilket visar att detta problem har kvarstått över tid. Andra studier, t.ex. Skolverkets lägesbedömning 2007, visar dessutom att det ledarskap som särskilt ska bidra till skolans utveckling samt förbättring av elevernas resultat inte alltid prioriteras, trots att det framgår av skollagen (1985:1100) att rektorn särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas. Exempelvis bör arbetet med utvärderingar av skolans resultat förbättras och användas för utveckling på såväl skol- som individnivå på ett mer systematiskt sätt än för närvarande.

Enligt regeringens uppfattning bör befattningsutbildningen vara en chefsutbildning som bygger på att deltagarna genom tidigare utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt. Den ska alltså inte vara en grundläggande yrkesutbildning, utan utformas som en kvalificerad utbildning som bör kunna motsvara en högskoleutbildning på avancerad nivå med de krav på progression som följer av detta. Ett lämpligt utbildningsområde kan vara utbildningsledning.

På regeringens vägnar

Jan Björklund

Kerstin Hultgren

Kopia till

Finansdepartementet, budgetavdelningen
Statens skolverk
Högskoleverket
Sveriges Kommuner och Landsting
Friskolornas Riksförbund